

НАЦРТ

ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПРЕСАЂИВАЊУ ЉУДСКИХ ОРГАНА

Члан 1.

У Закону о пресађивању људских органа („Службени гласник РС“, број 57/18 и 111/21 – УС), после члана 22. додаје се члан 22а. који гласи:

„Члан 22а

Људски органи са умрлог лица могу се узети ради пресађивања само ако се умрло лице није за живота противило даривању, а било је потпуно пословно способно.

Изјава о противљењу даривања људских органа (у даљем тексту: изјава о противљењу), даје се на прописаном обрасцу здравственом раднику који је изабрани лекар даваоца изјаве, односно овлашћеном лицу за евидентирање изјаве о противљењу у Управи за биомедицину.

Изјава о противљењу може се опозвати на начин на који ја дата.

Министарство надлежно за послове здравља је руковалац података о личности који су садржани у обрасцу изјаве о противљењу и обрасцу изјаве о опозиву изјаве о противљењу.

Сврха обраде података из става 4. овог члана јесте прецизно и поуздано утврђивање идентитета даваоца изјаве о противљењу и даваоца изјаве о опозиву изјаве о противљењу.

Обрада података из става 4. овог члана врши се у јавном интересу, односно ради обезбеђивања законитог поступања у области пресађивања људских органа, заштите људског достојанства, права на самостално одлучивање о сопственом телу, као и ради обезбеђивања поверења у систем трансплантације и унапређења здравља грађана и здравствене заштите у Републици Србији.

Министар надлежан за послове здравља прописује начин давања изјаве о противљењу и изјаве о опозиву изјаве о противљењу, обрасце изјаве о противљењу и изјаве о опозиву изјаве о противљењу, као и све аспекте обраде, откривања, похрањивања, чувања и заштите података о личности који су садржани у изјави о противљењу.

Изјава о противљењу и изјава о опозиву изјаве о противљењу уписује се у Регистар лица која не желе да дарују своје органе односно ткива који води Управа за биомедицину (у даљем тексту: Регистар).

Министарство надлежно за послове здравља је руковалац података о личности који су садржани у Регистру.

Сврха обраде података из става 9. овог члана јесте прецизно, поуздано, јединствено и ажурно евидентирање изјаве воље лица које се противи даривању својих органа односно ткива.

Обрада података из става 9. овог члана врши се у јавном интересу, односно ради обезбеђивања законитог поступања у области пресађивања људских органа, заштите људског достојанства, права на самостално одлучивање о сопственом телу, као и ради обезбеђивања поверења у систем трансплантације и унапређења здравља грађана и здравствене заштите у Републици Србији.

Министар надлежан за послове здравља прописује садржину, начин успостављања и вођења Регистра, као и све аспекте обраде, откривања, похрањивања, чувања и заштите података о личности који су садржани у Регистру.

Уколико изјава о противљењу није евидентирана у Регистар или је изјава о опозиву изјаве о противљењу евидентирана у Регистар, сагласност за узимање људских органа са умрлог лица (у даљем тексту: сагласност), имају право да дају или одбију, пунолетно дете, супружник, ванбрачни партнер или родитељи умрлог лица, у тренутку када буду обавештени о смрти потенцијалног даваоца људских органа.

Ако умрло лице нема сродника из става 13. овог члана, сагласност има право да да или одбије, пунолетни брат или сестра умрлог лица.

Ако умрло лице нема сродника из става 13. и 14. овог члана, сагласност има право да да или одбије, етички одбор здравствене установе.

Са умрлог малолетног лица, које је за живота било под родитељским старањем, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности оба родитеља, односно једног родитеља уколико је други родитељ непознат, или је умро, или је потпуно лишен родитељског права у односу на умрло малолетно лице, или је потпуно лишен пословне способности, или судском одлуком о делимичном лишењу пословне способности није одређено да може самостално да даје такву сагласност.

Са умрлог малолетног лица које је за живота било без родитељског старања, и налазило се под старатељством, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности лица које је за живота умрлог лица обављало послове старатеља, а по прибављеном мишљењу етичког одбора здравствене установе.

Са умрлог пунолетног лица коме је за живота, на основу одлуке надлежног органа, делимично или потпуно одузета пословна способност, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности лица које је за живота умрлог лица обављало послове старатеља, а по прибављеном мишљењу етичког одбора здравствене установе.

Министарство надлежно за послове здравља је руковалац података о личности који су садржани у обрасцу изјаве о давању сагласности, обрасцу изјаве о одбијању сагласности и обрасцу изјаве о повлчењу сагласности.

Сврха обраде података из става 19. овог члана јесте прецизно и поуздано утврђивање идентитета даваоца изјаве о давању сагласности, даваоца изјаве о одбијању сагласности и даваоца изјаве о повлчењу сагласности.

Обрада података из става 19. овог члана врши се у јавном интересу, односно ради обезбеђивања законитог поступања у области пресађивања људских органа, заштите људског достојанства, права на самостално одлучивање о сопственом телу, као и ради обезбеђивања поверења у систем трансплантације и унапређења здравља грађана и здравствене заштите у Републици Србији.

Министар надлежан за послове здравља прописује начин давања сагласности, одбијања сагласности и повлачења сагласности, обрасце изјаве о давању, изјаве о одбијању и изјаве о повлачењу сагласности, као и све аспекте обраде, откривања, похрањивања, чувања и заштите података о личности који су садржани у сагласности.

Са умрлог лица које није држављанин Републике Србије, односно нема стално настањење у Републици Србији, дозвољено је узимати људске органе само на основу писменог пристанка за узимање људских органа са таквог умрлог лица (у даљем тексту: писмени пристанак), који имају право да дају или одбију, пунолетно дете, супружник, ванбрачни партнер или родитељ, пунолетни брат или сестра умрлог лица.

Писмени пристанак чланова породице умрлог лица које није држављанин Републике Србије, односно нема стално настањење у Републици Србији, може се повући до момента припреме умрлог лица за узимање људских органа, о чему се обавештава координатор за даривање људских органа, односно члан координационог тима за даривање људских органа.

Министарство надлежно за послове здравља је руковалац података о личности који су садржани у обрасцу изјаве о давању писменог пристанка, обрасцу изјаве о одбијању писменог пристанка и обрасцу изјаве о повлачењу писменог пристанка.

Сврха обраде података из става 25. овог члана јесте прецизно и поуздано утврђивање идентитета даваоца изјаве о давању писменог пристанка, даваоца изјаве о одбијању писменог пристанка и даваоца изјаве о повлачењу писменог пристанка.

Обрада података из става 25. овог члана врши се у јавном интересу, односно ради обезбеђивања законитог поступања у области пресађивања људских органа, заштите људског достојанства, права на самостално одлучивање о сопственом телу, као и ради обезбеђивања поверења у систем трансплантације и унапређења здравља грађана и квалитета здравствене заштите у Републици Србији.

Министар надлежан за послове здравља прописује начин давања писменог пристанка, одбијања писменог пристанка и повлачења писменог пристанка, обрасце изјаве о давању, изјаве о одбијању и изјаве о повлачењу писменог пристанка, као и све аспекте обраде, откривања, похрањивања, чувања и заштите података о личности који су садржани у писменом пристанку.”

Члан 2.

Члан 24. мења се и гласи:

„Пре узимања људских органа са умрлог лица код којег је утврђена смрт у складу са овим законом, доктор медицине који је на челу тима за узимање људских органа, дужан је, заједно са координатором за даривање људских органа из здравствене установе за даривање људских органа, да провери:

- 1) идентитет умрлог лица;
- 2) да ли је у Регистру евидентирана изјава о противљењу или изјава о опозиву изјаве о противљењу.

Када координатор из става 1. овог члана, утврди да изјава о противљењу није евидентирана у Регистар или да је изјава о опозиву изјаве о противљењу евидентирана

у Регистар, дужан је да без одлагања позове чланове породице умрлог лица по редоследу из члана 22а. ст. 13. и 14. овог закона и да их на прикладан начин упозна са даљим поступањем и информише их да имају право да дају или одбију сагласност.

Члановима породице из става 2. овог члана оставља се разуман рок, односно време да донесу одлуку, а које не сме да угрози могућност узимања људских органа и њихову безбедност ради пресађивања другом лицу.

Рок из става 3. овог члана одређује координатор за даривање људских органа, односно члан координационог тима за даривање људских органа, у сваком конкретном случају, у односу на клинички статус потенцијалног донора.

Сагласност чланова породице умрлог лица може се повући до момента припреме тог умрлог лица за узимање људских органа, о чему се обавештава координатор за даривање људских органа, односно члан координационог тима за даривање људских органа.

О радњама из ст. 2-5. овог члана, координатор за даривање људских органа, односно члан координационог тима за даривање људских органа је дужан да без одлагања сачини забелешку, која се чува у медицинској документацији.

Координатор за даривање људских органа, односно члан координационог тима, приликом провере идентитета и позивања чланова породице умрлог лица, обрађује само оне податке о личности који су неопходни ради утврђивања идентитета чланова породице умрлог лица и њиховог својста у односу на умрло лице, у поступку добијања сагласности односно писменог пристанка, у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

При узимању људских органа, тело умрлог даваоца људских органа третира се са поштовањем његовог достојанства и достојанства његове породице и предузимају се све потребне мере како би се повратио спољашњи изглед умрлог даваоца људских органа.

За потребну бригу о телу умрлог даваоца људских органа након узимања људских органа задужен је тим за узимање људских органа.

Начин поступања координатора за даривање људских органа, односно чланова координационог тима за даривање људских органа, у извршавању задатака утврђених овим законом, прописује министар надлежан за послове здравља.”

Члан 3.

У члану 44. став 2. после тачке 4) додаје се тачка 4а) која гласи:

„4а) вођење Регистра лица која не желе да дарују своје органе односно ткива;”

Члан 4.

Члан 53. став 1. тачка 6) мења се и гласи:

„6) омогући узимање људских органа од умрлог даваоца људских органа супротно овом закону (члан 22а. и 24);”.

Члан 5.

Члан 53. став 1. тачка 7) мења се и гласи:

„7) не поступа са телом у складу са законом (члан 24. став 8);”.

Члан 6.

Министар надлежан за послове здравља донеће прописе за спровођење овог закона, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана, примењују се прописи који су важили до ступања на снагу овог закона, а који нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Правни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа садржан је у члану 97. став 1. тачка 10) Устава Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 98/2006 и 115/2021), према којем Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује систем у области здравства. Такође, правни основ за доношење наведеног закона садржан је и у члану 209. став. 3 Закона о здравственој заштити ("Сл. гласник РС", бр. 25/2019, 92/2023 - аутентично тумачење и 29/2025 - одлука УС), којим је прописано да се начин и услови за узимање и пресађивање људских органа, односно узимање и обраду људских ћелија и ткива, као делова људског тела, односно начин и услови за спровођење делатности из области биомедицински потпомогнутог оплођења, уређује посебним законом.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основни разлог за доношење Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа („Службени гласник РС“, број 57/18 и 111/21 – УС) јесте потреба да се новим чланом 22а. Закона о пресађивању људских органа јасно и прецизно уреди питања односа за живота изражене воље потенцијалног даваоца људских органа и воље његових сродника, односно обим права сродника умрлог лица, у складу са Одлуком Уставног суда број IУз 223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021).

Чланом 2. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, мења се постојећи члан 24. Закона о пресађивању људских органа и тиме се јасније дефинишу дужности координатора за даривање људских органа, односно члана координационог тима за даривање људских органа, пре него што започну процедуре преузимања људских органа са преминулог лица, поступци упознавања и комуникације са члановима породице преминулог лица, као и чување тела преминулог на начин који не вређа поштовање и достојанство преминулог лица, као и породице преминулог.

Чланом 3. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, усклађује се постојећи члан 44. Закона о пресађивању људских органа са новим чланом 22а. истог закона и на тај начин јасније се дефинишу задужења Управе за биомедицину.

Чланом 4. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа усклађује се постојећи члан 53. Закона о пресађивању људских органа са новим чланом 22а. и новом садржином члана 24. истог закона и на тај начин се јасније дефинише појам прекршаја у закону.

Чланом 5. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа усклађује се постојећи члан 53. Закона о пресађивању људских органа са новом садржином чланом 24. истог закона и на тај начин се јасније дефинише појам прекршаја у закону.

Чланом 6. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа одређује се рок у ком ће Министар надлежан за послове здравља донети прописе за спровођење овог закона, као и да се, до доношења истих, примењују прописи који су важили до ступања на снагу овог закона, а који нису у супротности са одредбама овог закона.

Чланом 7. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа предвиђа се датум ступања на снагу наведеног закона.

Законом о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа потребно је прописати услове за даривање људских органа умрлог лица у складу са Одлуком Уставног суда број IУз 223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021), како би се омогућило повећање броја обављених поступака пресађивања људских органа и тиме смањење листе чекања за пресађивање људских органа, а у циљу унапређења здравља грађана Републике Србије и квалитета здравствене заштите у складу са савременим стандардима медицинске науке и праксе у овој области.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДАБА ЗАКОНА

У члану 1. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа предлаже се чл. 22а којим се уређују услови за даривање људских органа умрлог лица.

Чланом 2. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа мења се постојећи члан 24. Закона о пресађивању људских органа у циљу јаснијег дефинисања дужности координатора за даривање људских органа, односно члана координационог тима за даривање људских органа, пре него што започну процедуре преузимања људских органа са преминулог лица, поступака упознавања и комуникације са члановима породице преминулог лица, као и чувања тела преминулог на начин који не вређа поштовање и достојанство преминулог лица, као и породице преминулог.

Чланом 3. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа врши се допуна постојећег члана 44. Закона о пресађивању људских органа у циљу усаглашавања са решењима из члана 1. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа.

Чланом 4. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа мења се постојећи члан 53. Закона о пресађивању људских органа у циљу усаглашавања са решењима из члана 1. и 2. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа.

Чланом 5. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа мења се постојећи члан 53. Закона о пресађивању људских органа у циљу усаглашавања са решењима из члана 2. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа.

Чланом 6. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа одређује се рок у ком ће Министар надлежан за послове здравља донети прописе за спровођење овог закона, као и да се, до доношења истих, примењују прописи који су важили до ступања на снагу овог закона, а који нису у супротности са одредбама овог закона.

Чланом 7. Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа предвиђа се датум ступања на снагу наведеног закона.

IV ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење одредаба овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА

Предвиђено је да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

VI РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Законом о изменама и допунама Закона о пресађивању људских повећао би се број кадаверичних донација људских органа и број успешно обављених поступака пресађивања људских органа и тиме би се смањила листа чекања за пресађивање људских органа, те избегле штетне последице по живот и здравље болесника који чекају на листи чекања за пресађивање људских органа.

VII ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Члан 23. је гласио:

~~Људски органи са умрлог лица могу се узети ради пресађивања уколико се пунолетни пословно способан давалац пре смрти томе није усмено или у пименом облику за живота противио, односно ако се томе у тренутку смрти није изричито успротивио родитељ, сунпужник, ванбрачни партнер или пунолетно дете умрлог.~~

~~Изузетно од става 1. овог члана, ако умрло лице нема сроднике из става 1. овог члана, Људски органи са умрлог лица могу се узети ако се томе, у тренутку смрти, није изричито успротивио побочни сродник закључно са другим степенем сродства.~~

~~Координатор за даривање људских органа, односно члан координационог тима дужан је да чланове породице умрлог лица из става 1. овог члана, након утврђене смрти, на одговарајући начин упозна са даљим поступањем, као и условима за даривање људских органа из става 1. овог члана.~~

~~Са умрлог малолетног лица, које је за живота било под родитељским старањем, дозвољено је узимање људских органа само на основу пименог пристапка оба родитеља, односно једног родитеља уколико је други родитељ умро или је непознат.~~

~~Са умрлог малолетног лица које је за живота било без родитељског старања, дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.~~

~~Са умрлог пунолетног лица коме је за живота на основу одлуке надлежног органа делимично или у потпуности одузета пословна способност, Дозвољено је узимање људских органа само на основу сагласности етичког одбора здравствене установе који се образује у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.~~

~~Са умрлог лица који није држављанин Републике Србије, односно нема стално настањење у Републици Србији, Дозвољено је узимати људске органе само на основу писменог пристанка супружника, односно ванбрачног партнера, родитеља, пунолетног брата, односно сестре или пунолетног детета умрлог лица.“~~

После члана 22. додаје се члан 22а. који гласи:

„ЉУДСКИ ОРГАНИ СА УМРЛОГ ЛИЦА МОГУ СЕ УЗЕТИ РАДИ ПРЕСАЂИВАЊА САМО АКО СЕ УМРЛО ЛИЦЕ НИЈЕ ЗА ЖИВОТА ПРОТИВИЛО ДАРИВАЊУ, А БИЛО ЈЕ ПОТПУНО ПОСЛОВНО СПОСОБНО.

ИЗЈАВА О ПРОТИВЉЕЊУ ДАРИВАЊА ЉУДСКИХ ОРГАНА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ИЗЈАВА О ПРОТИВЉЕЊУ), ДАЈЕ СЕ НА ПРОПИСАНОМ ОБРАСЦУ ЗДРАВСТВЕНОМ РАДНИКУ КОЛИ ЈЕ ИЗАБРАНИ ЛЕКАР ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ, ОДНОСНО ОВЛАШЋЕНОМ ЛИЦУ ЗА ЕВИДЕНТИРАЊЕ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ У УПРАВИ ЗА БИОМЕДИЦИНУ.

ИЗЈАВА О ПРОТИВЉЕЊУ МОЖЕ СЕ ОПОЗВАТИ НА НАЧИН НА КОЛИ ЈА ДАТА.

МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА ЈЕ РУКОВАЛАЦ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЛИ СУ САДРЖАНИ У ОБРАСЦУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ И ОБРАСЦУ ИЗЈАВЕ О ОПОЗИВУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ.

СВРХА ОБРАДЕ ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ЈЕСТЕ ПРЕЦИЗНО И ПОУЗДАНО УТВРЂИВАЊЕ ИДЕНТИТЕТА ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ И ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ О ОПОЗИВУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ.

ОБРАДА ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ВРШИ СЕ У ЈАВНОМ ИНТЕРЕСУ, ОДНОСНО РАДИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ЗАКОНИТОГ ПОСТУПАЊА У ОБЛАСТИ ПРЕСАЂИВАЊА ЉУДСКИХ ОРГАНА, ЗАШТИТЕ ЉУДСКОГ ДОСТОЈАНСТВА, ПРАВА НА САМОСТАЛНО ОДЛУЧИВАЊЕ О СОПСТВЕНОМ ТЕЛУ, КАО И РАДИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ПОВЕРЕЊА У СИСТЕМ ТРАНСПЛАНТАЦИЈЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЗДРАВЉА ГРАЂАНА И ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.

МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА ПРОПИСУЈЕ НАЧИН ДАВАЊА ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ И ИЗЈАВЕ О ОПОЗИВУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ, ОБРАСЦЕ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ И ИЗЈАВЕ О ОПОЗИВУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ, КАО И СВЕ АСПЕКТЕ ОБРАДЕ, ОТКРИВАЊА, ПОХРАЊИВАЊА, ЧУВАЊА И ЗАШТИТЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЛИ СУ САДРЖАНИ У ИЗЈАВИ О ПРОТИВЉЕЊУ.

ИЗЈАВА О ПРОТИВЉЕЊУ И ИЗЈАВА О ОПОЗИВУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ УПИСУЈЕ СЕ У РЕГИСТАР ЛИЦА КОЈА НЕ ЖЕЛЕ ДА ДАРУЈУ СВОЈЕ ОРГАНЕ ОДНОСНО ТКИВА КОЛИ ВОДИ УПРАВА ЗА БИОМЕДИЦИНУ (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: РЕГИСТАР).

МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА ЈЕ РУКОВАЛАЦ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЛИ СУ САДРЖАНИ У РЕГИСТРУ.

СВРХА ОБРАДЕ ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 9. ОВОГ ЧЛАНА ЈЕСТЕ ПРЕЦИЗНО, ПОУЗДАНО, ЈЕДИНСТВЕНО И АЖУРНО ЕВИДЕНТИРАЊЕ ИЗЈАВЕ ВОЉЕ ЛИЦА КОЈЕ СЕ ПРОТИВИ ДАРИВАЊУ СВОЛИХ ОРГАНА ОДНОСНО ТКИВА.

ОБРАДА ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 9. ОВОГ ЧЛАНА ВРШИ СЕ У ЈАВНОМ ИНТЕРЕСУ, ОДНОСНО РАДИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ЗАКОНИТОГ ПОСТУПАЊА У ОБЛАСТИ ПРЕСАЂИВАЊА ЉУДСКИХ ОРГАНА, ЗАШТИТЕ ЉУДСКОГ ДОСТОЈАНСТВА, ПРАВА НА САМОСТАЛНО ОДЛУЧИВАЊЕ О СОПСТВЕНОМ ТЕЛУ, КАО И РАДИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ПОВЕРЕЊА У СИСТЕМ ТРАНСПЛАНТАЦИЈЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЗДРАВЉА ГРАЂАНА И ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.

МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА ПРОПИСУЈЕ САДРЖИНУ, НАЧИН УСПОСТАВЉАЊА И ВОЂЕЊА РЕГИСТРА, КАО И СВЕ АСПЕКТЕ ОБРАДЕ, ОТКРИВАЊА, ПОХРАЊИВАЊА, ЧУВАЊА И ЗАШТИТЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈИ СУ САДРЖАНИ У РЕГИСТРУ.

УКОЛИКО ИЗЈАВА О ПРОТИВЉЕЊУ НИЈЕ ЕВИДЕНТИРАНА У РЕГИСТАР ИЛИ ЈЕ ИЗЈАВА О ОПОЗИВУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ ЕВИДЕНТИРАНА У РЕГИСТАР, САГЛАСНОСТ ЗА УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА СА УМРЛОГ ЛИЦА (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: САГЛАСНОСТ), ИМАЈУ ПРАВО ДА ДАЈУ ИЛИ ОДБИЈУ, ПУНОЛЕТНО ДЕТЕ, СУПРУЖНИК, ВАНБРАЧНИ ПАРТНЕР ИЛИ РОДИТЕЉИ УМРЛОГ ЛИЦА, У ТРЕНУТКУ КАДА БУДУ ОБАВЕШТЕНИ О СМРТИ ПОТЕНЦИЈАЛНОГ ДАВАОЦА ЉУДСКИХ ОРГАНА.

АКО УМРЛО ЛИЦЕ НЕМА СРОДНИКА ИЗ СТАВА 13. ОВОГ ЧЛАНА, САГЛАСНОСТ ИМА ПРАВО ДА ДА ИЛИ ОДБИЈЕ, ПУНОЛЕТНИ БРАТ ИЛИ СЕСТРА УМРЛОГ ЛИЦА.

АКО УМРЛО ЛИЦЕ НЕМА СРОДНИКА ИЗ СТАВА 13. И 14. ОВОГ ЧЛАНА, САГЛАСНОСТ ИМА ПРАВО ДА ДА ИЛИ ОДБИЈЕ, ЕТИЧКИ ОДБОР ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ.

СА УМРЛОГ МАЛОЛЕТНОГ ЛИЦА, КОЈЕ ЈЕ ЗА ЖИВОТА БИЛО ПОД РОДИТЕЉСКИМ СТАРАЊЕМ, ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА САМО НА ОСНОВУ САГЛАСНОСТИ ОБА РОДИТЕЉА, ОДНОСНО ЈЕДНОГ РОДИТЕЉА УКОЛИКО ЈЕ ДРУГИ РОДИТЕЉ НЕПОЗНАТ, ИЛИ ЈЕ УМРО, ИЛИ ЈЕ ПОТПУНО ЛИШЕН РОДИТЕЉСКОГ ПРАВА У ОДНОСУ НА УМРЛО МАЛОЛЕТНО ЛИЦЕ, ИЛИ ЈЕ ПОТПУНО ЛИШЕН ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ, ИЛИ СУДСКОМ ОДЛУКОМ О ДЕЛИМИЧНОМ ЛИШЕЊУ ПОСЛОВНЕ СПОСОБНОСТИ НИЈЕ ОДРЕЂЕНО ДА МОЖЕ САМОСТАЛНО ДА ДАЈЕ ТАКВУ САГЛАСНОСТ.

СА УМРЛОГ МАЛОЛЕТНОГ ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ ЗА ЖИВОТА БИЛО БЕЗ РОДИТЕЉСКОГ СТАРАЊА, И НАЛАЗИЛО СЕ ПОД СТАРАТЕЉСТВОМ, ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА САМО НА ОСНОВУ САГЛАСНОСТИ ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ ЗА ЖИВОТА УМРЛОГ ЛИЦА ОБАВЉАЛО ПОСЛОВЕ СТАРАТЕЉА, А ПО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ЕТИЧКОГ ОДБОРА ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ.

СА УМРЛОГ ПУНОЛЕТНОГ ЛИЦА КОМЕ ЈЕ ЗА ЖИВОТА, НА ОСНОВУ ОДЛУКЕ НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА, ДЕЛИМИЧНО ИЛИ ПОТПУНО ОДУЗЕТА

ПОСЛОВНА СПОСОБНОСТ, ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА САМО НА ОСНОВУ САГЛАСНОСТИ ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ ЗА ЖИВОТА УМРЛОГ ЛИЦА ОБАВЉАЛО ПОСЛОВЕ СТАРАТЕЉА, А ПО ПРИБАВЉЕНОМ МИШЉЕЊУ ЕТИЧКОГ ОДБОРА ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ.

МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА ЈЕ РУКОВАЛАЦ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈИ СУ САДРЖАНИ У ОБРАСЦУ ИЗЈАВЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ, ОБРАСЦУ ИЗЈАВЕ О ОДБИЈАЊУ САГЛАСНОСТИ И ОБРАСЦУ ИЗЈАВЕ О ПОВЛЧЕЊУ САГЛАСНОСТИ.

СВРХА ОБРАДЕ ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 19. ОВОГ ЧЛАНА ЈЕСТЕ ПРЕЦИЗНО И ПОУЗДАНО УТВРЂИВАЊЕ ИДЕНТИТЕТА ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ, ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ О ОДБИЈАЊУ САГЛАСНОСТИ И ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ О ПОВЛЧЕЊУ САГЛАСНОСТИ.

ОБРАДА ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 19. ОВОГ ЧЛАНА ВРШИ СЕ У ЈАВНОМ ИНТЕРЕСУ, ОДНОСНО РАДИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ЗАКОНИТОГ ПОСТУПАЊА У ОБЛАСТИ ПРЕСАЂИВАЊА ЉУДСКИХ ОРГАНА, ЗАШТИТЕ ЉУДСКОГ ДОСТОЈАНСТВА, ПРАВА НА САМОСТАЛНО ОДЛУЧИВАЊЕ О СОПСТВЕНОМ ТЕЛУ, КАО И РАДИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ПОВЕРЕЊА У СИСТЕМ ТРАНСПЛАНТАЦИЈЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЗДРАВЉА ГРАЂАНА И ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.

МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА ПРОПИСУЈЕ НАЧИН ДАВАЊА САГЛАСНОСТИ, ОДБИЈАЊА САГЛАСНОСТИ И ПОВЛАЧЕЊА САГЛАСНОСТИ, ОБРАСЦЕ ИЗЈАВЕ О ДАВАЊУ, ИЗЈАВЕ О ОДБИЈАЊУ И ИЗЈАВЕ О ПОВЛАЧЕЊУ САГЛАСНОСТИ, КАО И СВЕ АСПЕКТЕ ОБРАДЕ, ОТКРИВАЊА, ПОХРАЊИВАЊА, ЧУВАЊА И ЗАШТИТЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈИ СУ САДРЖАНИ У САГЛАСНОСТИ.

СА УМРЛОГ ЛИЦА КОЈЕ НИЈЕ ДРЖАВЉАНИН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, ОДНОСНО НЕМА СТАЛНО НАСТАЊЕЊЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, ДОЗВОЉЕНО ЈЕ УЗИМАТИ ЉУДСКЕ ОРГАНЕ САМО НА ОСНОВУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА ЗА УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА СА ТАКВОГ УМРЛОГ ЛИЦА (У ДАЉЕМ ТЕСКТУ: ПИСМЕНИ ПРИСТАНАК), КОЈИ ИМАЈУ ПРАВО ДА ДАЈУ ИЛИ ОДБИЈУ, ПУНОЛЕТНО ДЕТЕ, СУПРУЖНИК, ВАНБРАЧНИ ПАРТНЕР ИЛИ РОДИТЕЉ, ПУНОЛЕТНИ БРАТ ИЛИ СЕСТРА УМРЛОГ ЛИЦА.

ПИСМЕНИ ПРИСТАНАК ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ УМРЛОГ ЛИЦА КОЈЕ НИЈЕ ДРЖАВЉАНИН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, ОДНОСНО НЕМА СТАЛНО НАСТАЊЕЊЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, МОЖЕ СЕ ПОВУЋИ ДО МОМЕНТА ПРИПРЕМЕ УМРЛОГ ЛИЦА ЗА УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, О ЧЕМУ СЕ ОБАВЕШТАВА КООРДИНАТОР ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ОДНОСНО ЧЛАН КООРДИНАЦИОНОГ ТИМА ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА.

МИНИСТАРСТВО НАДЛЕЖНО ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА ЈЕ РУКОВАЛАЦ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈИ СУ САДРЖАНИ У ОБРАСЦУ ИЗЈАВЕ О ДАВАЊУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА, ОБРАСЦУ ИЗЈАВЕ О ОДБИЈАЊУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА И ОБРАСЦУ ИЗЈАВЕ О ПОВЛЧЕЊУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА.

СВРХА ОБРАДЕ ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 25. ОВОГ ЧЛАНА ЈЕСТЕ ПРЕЦИЗНО И ПОУЗДАНО УТВРЂИВАЊЕ ИДЕНТИТЕТА ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ О ДАВАЊУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА, ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ О ОДБИЈАЊУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА И ДАВАОЦА ИЗЈАВЕ О ПОВЛЧЕЊУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА.

ОБРАДА ПОДАТАКА ИЗ СТАВА 25. ОВОГ ЧЛАНА ВРШИ СЕ У ЈАВНОМ ИНТЕРЕСУ, ОДНОСНО РАДИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ЗАКОНИТОГ ПОСТУПАЊА У ОБЛАСТИ ПРЕСАЂИВАЊА ЉУДСКИХ ОРГАНА, ЗАШТИТЕ ЉУДСКОГ ДОСТОЈАНСТВА, ПРАВА НА САМОСТАЛНО ОДЛУЧИВАЊЕ О СОПСТВЕНОМ ТЕЛУ, КАО И РАДИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ПОВЕРЕЊА У СИСТЕМ ТРАНСПЛАНТАЦИЈЕ И УНАПРЕЂЕЊА ЗДРАВЉА ГРАЂАНА И КВАЛИТЕТА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.

МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА ПРОПИСУЈЕ НАЧИН ДАВАЊА ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА, ОДБИЈАЊА ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА И ПОВЛАЧЕЊА ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА, ОБРАСЦЕ ИЗЈАВЕ О ДАВАЊУ, ИЗЈАВЕ О ОДБИЈАЊУ И ИЗЈАВЕ О ПОВЛАЧЕЊУ ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА, КАО И СВЕ АСПЕКТЕ ОБРАДЕ, ОТКРИВАЊА, ПОХРАЊИВАЊА, ЧУВАЊА И ЗАШТИТЕ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ КОЈИ СУ САДРЖАНИ У ПИСМЕНОМ ПРИСТАНКУ.”

Члан 24. је гласио:

~~Пре узимања људских органа са умрлог лица код којег је утврђена смрт, доктор медицине који је на челу тима за узимање људских органа, дужан је, заједно са координатором за даривање људских органа из здравствене установе за даривање људских органа да провери:~~

~~1) идентитет даваоца;~~

~~2) услове пристанка, односно непостојање противљења из члана 23. овог закона~~

~~Начин провере идентитета и пристанка из става 1. овог члана обавља се у складу са стандардним оперативним процедурама центра за пресађивање људских органа.~~

~~При узимању људских органа тело умрлог даваоца третира се са поштовањем достојанства умрлог лица и породице умрлог, и предузимају се све потребне мере како би се повратио спољашњи изглед умрлог даваоца људских органа.~~

~~За потребну бригу о телу умрлог даваоца људских органа након узимања људских органа задужен је тим за узимање људских органа.~~

Члан 24. мења се и гласи:

„ПРЕ УЗИМАЊА ЉУДСКИХ ОРГАНА СА УМРЛОГ ЛИЦА КОД КОЈЕГ ЈЕ УТВРЂЕНА СМРТ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ, ДОКТОР МЕДИЦИНЕ КОЈИ ЈЕ НА ЧЕЛУ ТИМА ЗА УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ДУЖАН ЈЕ, ЗАЈЕДНО СА КООРДИНАТОРОМ ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА ИЗ ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ДА ПРОВЕРИ:

1) ИДЕНТИТЕТ УМРЛОГ ЛИЦА;

2) ДА ЛИ ЈЕ У РЕГИСТРУ ЕВИДЕНТИРАНА ИЗЈАВА О ПРОТИВЉЕЊУ ИЛИ ИЗЈАВА О ОПОЗИВУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ.

КАДА КООРДИНАТОР ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, УТВРДИ ДА ИЗЈАВА О ПРОТИВЉЕЊУ НИЈЕ ЕВИДЕНТИРАНА У РЕГИСТАР ИЛИ ДА ЈЕ ИЗЈАВА О ОПОЗИВУ ИЗЈАВЕ О ПРОТИВЉЕЊУ ЕВИДЕНТИРАНА У РЕГИСТАР, ДУЖАН ЈЕ ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА ПОЗОВЕ ЧЛАНОВЕ ПОРОДИЦЕ УМРЛОГ ЛИЦА ПО РЕДОСЛЕДУ ИЗ ЧЛАНА 22А. СТ. 13. И 14. ОВОГ ЗАКОНА И ДА ИХ НА ПРИКЛАДАН НАЧИН УПОЗНА СА ДАЉИМ ПОСТУПАЊЕМ И ИНФОРМИШЕ ИХ ДА ИМАЈУ ПРАВО ДА ДАЈУ ИЛИ ОДБИЈУ САГЛАСНОСТ.

ЧЛАНОВИМА ПОРОДИЦЕ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА ОСТАВЉА СЕ РАЗУМАН РОК, ОДНОСНО ВРЕМЕ ДА ДОНЕСУ ОДЛУКУ, А КОЈЕ НЕ СМЕ ДА УГРОЗИ МОГУЋНОСТ УЗИМАЊА ЉУДСКИХ ОРГАНА И ЊИХОВУ БЕЗБЕДНОСТ РАДИ ПРЕСАЂИВАЊА ДРУГОМ ЛИЦУ.

РОК ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ОДРЕЂУЈЕ КООРДИНАТОР ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ОДНОСНО ЧЛАН КООРДИНАЦИОНОГ ТИМА ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, У СВАКОМ КОНКРЕТНОМ СЛУЧАЈУ, У ОДНОСУ НА КЛИНИЧКИ СТАТУС ПОТЕНЦИЈАЛНОГ ДОНОРА.

САГЛАСНОСТ ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ УМРЛОГ ЛИЦА МОЖЕ СЕ ПОВУЋИ ДО МОМЕНТА ПРИПРЕМЕ ТОГ УМРЛОГ ЛИЦА ЗА УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, О ЧЕМУ СЕ ОБАВЕШТАВА КООРДИНАТОР ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ОДНОСНО ЧЛАН КООРДИНАЦИОНОГ ТИМА ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА.

О РАДЊАМА ИЗ СТ. 2-5. ОВОГ ЧЛАНА, КООРДИНАТОР ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ОДНОСНО ЧЛАН КООРДИНАЦИОНОГ ТИМА ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА ЈЕ ДУЖАН ДА БЕЗ ОДЛАГАЊА САЧИНИ ЗАБЕЛЕШКУ, КОЈА СЕ ЧУВА У МЕДИЦИНСКОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ.

КООРДИНАТОР ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ОДНОСНО ЧЛАН КООРДИНАЦИОНОГ ТИМА, ПРИЛИКОМ ПРОВЕРЕ ИДЕНТИТЕТА И ПОЗИВАЊА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ УМРЛОГ ЛИЦА, ОБРАЂУЈЕ САМО ОНЕ ПОДАТКЕ О ЛИЧНОСТИ КОЈИ СУ НЕОПХОДНИ РАДИ УТВРЂИВАЊА ИДЕНТИТЕТА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ УМРЛОГ ЛИЦА И ЊИХОВОГ СВОЈСТА У ОДНОСУ НА УМРЛО ЛИЦЕ, У ПОСТУПКУ ДОБИЈАЊА САГЛАСНОСТИ ОДНОСНО ПИСМЕНОГ ПРИСТАНКА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЗАШТИТА ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ.

ПРИ УЗИМАЊУ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ТЕЛО УМРЛОГ ДАВАОЦА ЉУДСКИХ ОРГАНА ТРЕТИРА СЕ СА ПОШТОВАЊЕМ ЊЕГОВОГ ДОСТОЈАНСТВА И ДОСТОЈАНСТВА ЊЕГОВЕ ПОРОДИЦЕ И ПРЕДУЗИМАЈУ СЕ СВЕ ПОТРЕБНЕ МЕРЕ КАКО БИ СЕ ПОВРАТИО СПОЉАШЊИ ИЗГЛЕД УМРЛОГ ДАВАОЦА ЉУДСКИХ ОРГАНА.

ЗА ПОТРЕБНУ БРИГУ О ТЕЛУ УМРЛОГ ДАВАОЦА ЉУДСКИХ ОРГАНА НАКОН УЗИМАЊА ЉУДСКИХ ОРГАНА ЗАДУЖЕН ЈЕ ТИМ ЗА УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА.

НАЧИН ПОСТУПАЊА КООРДИНАТОРА ЗА ДАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА, ОДНОСНО ЧЛАНОВА КООРДИНАЦИОНОГ ТИМА ЗА ДАРИВАЊЕ

ЉУДСКИХ ОРГАНА, У ИЗВРШАВАЊУ ЗАДАТАКА УТВРЂЕНИХ ОВИМ ЗАКОНОМ, ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ЗДРАВЉА.”

У члану 44. после тачке 4) која гласи:

„4) вођење Републичког регистра давалаца људских органа и регистра прималаца људских органа;“,

додаје се тачка 4а) која гласи:

„4а) ВОЂЕЊЕ РЕГИСТАРА ЛИЦА КОЈА НЕ ЖЕЛЕ ДА ДАРУЈУ СВОЈЕ ОРГАНЕ ОДНОСНО ТКИВА;”

Члан 53. став 1. тачка 6) је гласила:

~~„6) омогући узимање људских органа од умрлог даваоца људских органа супротно овом закону (члан 23);“;~~

Члан 53. став 1. тачка 6) мења се и гласи:

„6) ОМОГУЋИ УЗИМАЊЕ ЉУДСКИХ ОРГАНА ОД УМРЛОГ ДАВАОЦА ЉУДСКИХ ОРГАНА СУПРОТНО ОВОМ ЗАКОНУ (ЧЛАН 22А. И 24);”

Члан 53. став 1. тачка 7) је гласила:

~~„7) не поступа са телом у складу са законом (члан 24. став 3);“;~~

Члан 53. став 1. тачка 7) мења се и гласи:

„7) НЕ ПОСТУПА СА ТЕЛОМ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ (ЧЛАН 24. СТАВ 8);”

VIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 6.

Министар надлежан за послове здравља донеће прописе за спровођење овог закона, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана, примењују се прописи који су важили до ступања на снагу овог закона, а који нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 7.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”.

ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ СА СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТОМ ВЛАДЕ

Не постоји ниједан стратешки документ Владе са којим је усклађен Закон о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа.

ИЗЈАВА
ДА ЛИ ЈЕ ПРЕДЛОГ УРЕДБЕ ПЛАНИРАН ПЛАНОМ РАДА ВЛАДЕ ЗА 2025.
ГОДИНУ

Закон о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа је планиран Планом рада Владе за 2025. годину.

ИЗЈАВА
О ОСТВАРЕНОЈ САРАДЊИ, ОДНОСНО ПРИБАВЉАЊУ МИШЉЕЊА ОД ОРГАНА,
ОРГАНИЗАЦИЈА И ТЕЛА КОЈИ ПРЕМА ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА ДАЈУ
МИШЉЕЊЕ НА НАЦРТ ЗАКОНА

Не постоје посебни прописи према којима би Министарство здравља имало обавезу остваривања сарадње односно прибављања мишљења, сагласно члану 39а став 4. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 - пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 - др. уредба), приликом израде Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1. САГЛЕДАВАЊЕ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

1) Приказати постојеће стање у предметној области у складу са важећим правним оквиром.

На предметну област се примењује Закон о пресађивању људских органа („Службени гласник РС“, број 57/18 и 111/21 – УС), с тим што је Одлуком Уставног суда број IУз-223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021), утврђено да одредбе члана 23. Закон о пресађивању људских органа („Службени гласник РС“, број 57/18), којим се уређују услови за даривање људских органа умрлог лица, нису у сагласности са Уставом, те је зато Законом о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа потребно прописати услове за даривање људских органа умрлог лица у складу са наведеном одлуком Уставног суда, како би се омогућило повећање броја обављених поступака пресађивања људских органа и тиме смањење листе чекања за пресађивање људских органа, а у циљу унапређења здравља грађана Републике Србије и квалитета здравствене заштите у складу са савременим стандардима медицинске науке и праксе у овој области.

Статистички приказ постојећег стања у предметној области у складу са важећим правним оквиром :

Број болесника на листи чекања за пресађивање људских органа, ћелија и ткива је био 2000 у 2024. години.

Стављање на листу чекања, као и селекција болесника за трансплантацију бубрега, јетре и срца врши се по строго утврђеним алокационим моделима.

Број давалаца људских органа/донора и број пресађених људских органа у здравственим установама у Републици Србији:

- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2010. години: реализовано је 38 донора и пресађено је 86 људских органа (67 бубрега и 19 јетри)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2011. години: реализовано је 26 донора и пресађено је 58 људских органа (49 бубрега и 9 јетри)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2012. години: реализовано је 28 донора и пресађено је 54 људска органа (47 бубрега и 7 јетри)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2013. години: реализовано је 41 донор и пресађено је 95 људских органа (74 бубрега, 17 јетри и 4 срца)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2014. години: реализовано је 22 донора и пресађено је 46 људских органа (37 бубрега, 4 јетре и 5 срца)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2015. години: реализовано је 18 донора и пресађено је 44 људска органа (32 бубрега, 7 јетри и 5 срца)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2016. години: реализовано је 14 донора и пресађено је 36 људских органа (22 бубрега, 8 јетри и 6 срца)

- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2017. години: реализовано је 40 донора и пресађено је 92 људска органа (62 бубрега, 23 јетре и 7 срца)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2018. години: реализовано је 23 донора и пресађено је 64 људска органа (38 бубрега, 16 јетри и 10 срца)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2019. години: реализовано је 15 донора и пресађено је 37 људских органа (21 бубрег, 9 јетри и 7 срца)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2020. години: реализовано је 3 донора и пресађено је 10 људских органа (6 бубрега, 3 јетре и 1 срце)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2021. години: реализовано је 3 донора и пресађено је 9 људских органа (5 бубрега, 3 јетре и 1 срце)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2022. години: реализовано је 2 донора и пресађено је 2 људска органа (2 бубрега, 0 јетри и 0 срца)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2023. години: реализовано је 13 донора и пресађено је 32 људска органа (23 бубрега, 4 јетре и 5 срца)
- Укупан број донора и број пресађених људских органа у 2024. години: реализовано је 9 донора и пресађено је 30 људских органа (17 бубрега, 6 јетри и 7 срца)

Важно је напоменути да током 2020. и 2021. године, у здравственим установама за даривање људских органа, односно трансплантационим центрима (здравственим установама терцијарног нивоа здравствене заштите, које су овлашћене за узимање, односно за пресађивање људских органа), због проглашења пандемије вируса корона (Covid - 19) и нестабилне епидемиолошке ситуације, није било могуће реализовати већи број донора, као и трансплантација људских органа.

Управа за биомедицину Министарства здравља је успоставила Мрежу овлашћених здравствених установа за даривање људских органа, овлашћених здравствених установа за тестирање даваоца и примаоца људских органа и овлашћених центара за пресађивање људских органа које испуњавају услове утврђене важећим прописима. У наведеној Мрежи обављају се послови даривања, тестирања, процене подобности даваоца и подобности људских органа, прибављања, очувања, превоза, доделе и пресађивања људских органа у сврху лечења људи.

Свака здравствена установа са јединицом интензивног лечења (у даљем тексту: здравствена установа за даривање људских органа) успоставља систем и ефикасне процедуре за даривање, односно прибављање људских органа умрлих лица, у складу са савременим медицинским достигнућима и највишим професионалним стандардима.

Здравствена установа за даривање људских органа је стационарна здравствена установа, у којој се обављају поступци и послови прибављања, односно узимања људских органа од умрлих лица, намењених за пресађивање.

Здравствена установа за даривање људских органа располаже квалификованим кадром, опремом и простором у којем се обављају послови утврђивања смрти, обезбеђења одговарајућег пристанка за даривање људских органа, оптимално збрињавање и одржавање виталности људских органа даваоца, процену подобности

даваоца и људских органа, као и брзе доступности одговарајућих информација за потребе државне или међународне размене људских органа.

Здравствена установа за даривање људских органа именује најмање једног координатора за даривање људских органа или чланове координационог тима. Координатор за даривање људских органа је доктор медицине специјалиста одговарајуће специјалности, са најмање две године радног искуства на пословима прибављања, односно узимања људских органа од умрлих лица, намењених за пресађивање и пословима утврђивања смрти, обезбеђења одговарајућег пристанка за даривање људских органа, оптимално збрињавање и одржавање виталности људских органа даваоца, процену подобности даваоца и људских органа, као и брзе доступности одговарајућих информација за потребе државне или међународне размене људских органа.

Републички програм за пресађивање људских органа у организационој структури здравствених установа обухвата и здравствене установе које врше имуногенетска и микробиолошка, односно вирусолошка тестирања примаоца и даваоца људских органа, имајући у виду да су незаобилазна и обавезна у процедури пресађивања људских органа.

Центар за пресађивање људских органа је здравствена установа терцијарног нивоа здравствене заштите из Плана мреже здравствених установа који доноси Влада, а која је овлашћена за узимање, односно пресађивање појединог или више људских органа.

Центар за пресађивање људских органа има у радном односу најмање:

- 1) координатора за пресађивање људских органа,
- 2) тим за узимање људских органа,
- 3) тим за пресађивање људских органа.

Координатора за пресађивање људских органа именује директор здравствене установе, односно центра за пресађивање људских органа.

Координатор за пресађивање људских органа је доктор медицине специјалиста одговарајуће специјалности, са најмање две године радног искуства на пословима из области пресађивања људских органа. Задужен је за координацију поступака узимања људских органа са здравственом установом за даривање људских органа, односно центром за пресађивање људских органа, као и координацију и извештавање Управе за биомедицину. Поред тога, задужен је за стручно оспособљавање и едукацију чланова тима за узимање људских органа и тима за пресађивање људских органа, систем квалитета програма за пресађивање људских органа и учествује у националним и међународним стручним телима и скуповима из своје надлежности.

Тим за узимање људских органа је део стручног тима за пресађивање људских органа овлашћеног центра за пресађивање, а обавља узимање људских органа у сврху пресађивања.

Тим за пресађивање људских органа је стручни тим овлашћеног центра за пресађивање људских органа који обавља пресађивање једне или више врста људских органа.

Уз здравствене раднике, центар за пресађивање људских органа има на располагању доктора медицине специјалисту психијатрије или дипломираног психолога са одговарајућим искуством у евалуацији потенцијалних живих давалаца, породичне интеракције и психолошку подршку тиму за пресађивање људских органа, примаоцима људских органа и пацијентима, као и социјалног радника за спровођење програма социјалне рехабилитације примаоца људских органа.

Центар за пресађивање људских органа има администратора (или главну сестру) за послове из области пресађивања људских органа који је одговоран за административно управљање медицинском документацијом и обезбеђење следљивости људских органа из надлежности.

За делатност пресађивања људских органа код пацијената – деце, чланови тима за пресађивање људских органа имају доказано искуство у пресађивању појединог људског органа код пацијената – деце, а тим за пресађивање људских органа у свом саставу има и доктора медицине специјалисту педијатрије одговарајуће уже специјалности.

Евиденција лица која не желе да дарују своје органе односно ткива већ је у функцији у Управи за биомедицину. Наведена евиденција није унета у претходно важећи члан 23. Закона о пресађивању људских органа из 2018. године. Унос података у наведену евиденцију врши искључиво овлашћени државни службеник који је запослен у Управи за биомедицину.

2) Да ли је уочен проблем у области и на коју циљну групу се односи? Представити узроке и последице проблема?

Одлуком Уставног суда број IУз-223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021) утврђено је да одредбе члана 23. Закона о пресађивању људских органа („Службени гласник РС“, број 57/18), којима се уређују услови за даривање људских органа умрлог лица, нису у сагласности са Уставом. Наведена одлука има највише утицаја на болесне грађане Републике Србије којима је здравље и живот озбиљно угрожен чекајући на листи чекања за пресађивање људских органа.

Законом о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа потребно је прописати услове за даривање људских органа умрлог лица у складу са наведеном одлуком Уставног суда, како би се омогућило повећање броја обављених поступака пресађивања људских органа и тиме смањење листе чекања за пресађивање људских органа, а у циљу унапређења здравља грађана Републике Србије и квалитета здравствене заштите у складу са савременим стандардима медицинске науке и праксе у овој области.

2. УТВРЂИВАЊЕ ЦИЉА

1) Који циљ је потребно постићи?

Општи циљ је постизање националне самодовољности у броју људских органа за пресађивање. Да би Република Србија обезбедила самодовољност, потребно је да се постигне број од 10 давалаца људских органа на милион становника годишње.

2) На основу ког показатеља учинка се утврђује да ли је дошло до постизања циља?

Показатељи који се прате у предметној области и на основу којих се утврђује да ли је дошло до постизања циља су: 1) број реализованих давалаца људских органа/донора; 2) број пресађених људских органа и 3) број болесника који чекају на листи чекања за пресађивање људских органа.

3. Идентификовање опција.

1) Које су кључне промене које се прописом предлажу ради постизања циља?

Како би се повећао број обављених поступака пресађивања људских органа и тиме смањила листа чекања за пресађивање људских органа, односно унапредио здравствени систем Републике Србије у области пресађивања људских органа, те како би се испуниле инструкције које су наведене у Одлуци Уставног суда број IУз-223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021), Законом о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа предлаже се нови члан 22а, као и неопходне измене и допуне члана 24., 44. и 53. ради усклађивања са новим чланом 22а.

Такође, промена која се предлаже Законом о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа је увођење Регистра лица која не желе да дарују своје органе односно ткива, који би водила Управа за биомедицину.

По ступању на снагу наведеног Закона, неопходно је донети следеће правилнике:

- 1) Правилник о начину давања изјаве о противљењу и изјаве о опозиву изјаве о противљењу, обрасцима изјаве о противљењу и изјаве о опозиву изјаве о противљењу, као и свим аспектима обраде, откривања, похрањивања, чувања и заштите података о личности који су садржани у изјави о противљењу;
- 2) Правилник о садржини, начину успостављања и вођења Регистра, као и свим аспектима обраде, откривања, похрањивања, чувања и заштите података о личности који су садржани у Регистру;
- 3) Правилник о начину давања сагласности, одбијања сагласности и повлачења сагласности, обрасцима изјаве о давању, изјаве о одбијању и изјаве о повлачењу сагласности, као и свим аспектима обраде, откривања, похрањивања, чувања и заштите података о личности који су садржани у сагласности;
- 4) Правилник о начину давања писменог пристанка, одбијања писменог пристанка и повлачења писменог пристанка, обрасцима изјаве о давању, изјаве о одбијању и изјаве о повлачењу писменог пристанка, као и свим аспектима обраде, откривања, похрањивања, чувања и заштите података о личности који су садржани у писменом пристанку;
- 5) Правилник о начину поступања координатора за даривање људских органа, односно чланова координационог тима за даривање људских органа, у извршавању задатака утврђених Законом о пресађивању људских органа и Законом о људским ћелијама и ткивима.

Напред наведене Правилнике за спровођење Закона о изменама и допунама Закона о људским ћелијама и ткивима и Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, донеће министар надлежан за послове здравља, у року од 6 месеци од дана ступања на снагу наведених закона.

До доношења напред наведених Правилника, примењују се прописи који су важили до дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о људским ћелијама и ткивима и Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, а који нису у супротности са одредбама истих.

2) Која је међународна упоредна пракса у регулисању области?

Решења су преузета након ЕУ твининг пројекта где су Шпанија и Хрватска пренеле моделе њихове добре медицинске праксе, као земље са највећим бројем успешно обављених трансплантација људских органа и ткива на свету.

4. АНАЛИЗА ЕФЕКТА НА ДРУШТВО

1) Да ли се предложеним решењима прописа уводи нови, укида или мења постојећи административни поступак за грађане и који су позитивни ефекти овог решења? Да ли предложена решења прописа утичу на повећање или умањење административних трошкова и колико износи повећање или умањење административних трошкова које сnose грађани?

Законом о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, у складу са препорукама које су наведене у Одлуци Уставног суда број IУз-223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021), унапредиће се процедура пресађивања људских органа са умрлих лица и евиденција лица која не желе да буду потенцијални даваоци људских органа након смрти, као и здравствена заштита грађана Републике Србије.

За израду Регистра лица која не желе да дарују своје органе односно ткива, није потребно издвојити буџетска средства, нити је потребна обука запослених у Управи за биомедицину. Евиденција лица која не желе да дарују своје органе односно ткива већ је у функцији у Управи за биомедицину. Наведена евиденција није унета у претходно важећи члан 23. Закона о пресађивању људских органа из 2018. године. Унос података у наведену евиденцију врши искључиво овлашћени државни службеник који је запослен у Управи за биомедицину.

Спровођење решења из Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, у складу са препорукама које су наведене у Одлуци Уставног суда број IУз-223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021), неће имати ефекте на расходе других институција нити ће проузроковати трошкове грађанима Републике Србије.

2) На који начин предложена решења прописа утичу на здравље људи?

Реализацијом решења из Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, у складу са препорукама које су наведене у Одлуци Уставног суда број IУз-223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021), знатно би се побољшао положај болесних грађана Републике Србије којима су здравље и живот озбиљно угрожени док чекају на листи чекања за пресађивање људских органа. Реализација наведених решења би допринела повећању броја обављених поступака пресађивања људских органа и тиме спасавању живота већем броју болесника са терминалним стадијумом реналне инсуфицијенције и терминалним стадијумом оболевања срца, јетре и плућа који неминовно воде ка смртном исходу. Као последица напред изнетог умногome би порасла свест о значају донирања људских органа за случај смрти, као и поверење грађана у целокупан трансплантациони систем Републике Србије.

3) На који начин предложена решења прописа утичу на обим остваривања права на правично суђење, приступачност јавним површинама и објектима и приступ информацијама? На који начин предложена решења утичу на квалитет и доступност јавних услуга, услуга система социјалне заштите, система здравствене заштите и система образовања, као и и других јавних услуга, нарочито у контексту заштите и унапређења права припадника осетљивих друштвених група?

/

5. АНАЛИЗА УПРАВЉАЧКИХ ЕФЕКТА

1) Одредити капацитете органа, односно организације који врше јавна овлашћења који је потребно ангажовати за примену прописа. Да ли су капацитети довољни за примену прописа?

Управа за биомедицину Министарства здравља је успоставила Мрежу овлашћених здравствених установа за даривање људских органа, овлашћених здравствених установа за тестирање даваоца и примаоца људских органа и овлашћених центара за пресађивање људских органа које испуњавају услове утврђене важећим прописима. У наведеној Мрежи обављају се послови даривања, тестирања, процене подобности даваоца и подобности људских органа, прибављања, очувања, превоза, доделе и пресађивања људских органа у сврху лечења људи.

Свака здравствена установа са јединицом интензивног лечења (у даљем тексту: здравствена установа за даривање људских органа) успоставља систем и ефикасне процедуре за даривање, односно прибављање људских органа умрлих лица, у складу са савременим медицинским достигнућима и највишим професионалним стандардима.

Здравствена установа за даривање људских органа је стационарна здравствена установа, у којој се обављају поступци и послови прибављања, односно узимања људских органа од умрлих лица, намењених за пресађивање.

Здравствена установа за даривање људских органа располаже квалификованим кадром, опремом и простором у којем се обављају послови утврђивања смрти, обезбеђења одговарајућег пристанка за даривање људских органа, оптимално збрињавање и одржавање виталности људских органа даваоца, процену подобности даваоца и људских органа, као и брзе доступности одговарајућих информација за потребе државне или међународне размене људских органа.

Здравствена установа за даривање људских органа именује најмање једног координатора за даривање људских органа или чланове координационог тима. Координатор за даривање људских органа је доктор медицине специјалиста одговарајуће специјалности, са најмање две године радног искуства на пословима прибављања, односно узимања људских органа од умрлих лица, намењених за пресађивање и пословима утврђивања смрти, обезбеђења одговарајућег пристанка за даривање људских органа, оптимално збрињавање и одржавање виталности људских органа даваоца, процену подобности даваоца и људских органа, као и брзе доступности одговарајућих информација за потребе државне или међународне размене људских органа.

Републички програм за пресађивање људских органа у организационој структури здравствених установа обухвата и здравствене установе које врше имуногенетска и микробиолошка, односно вирусолошка тестирања примаоца и даваоца људских органа, имајући у виду да су незаобилазна и обавезна у процедури пресађивања људских органа.

Центар за пресађивање људских органа је здравствена установа терцијарног нивоа здравствене заштите из Плана мреже здравствених установа који доноси Влада, а која је овлашћена за узимање, односно пресађивање појединог или више људских органа.

Центар за пресађивање људских органа има у радном односу најмање:

- 1) координатора за пресађивање људских органа,
- 2) тим за узимање људских органа,
- 3) тим за пресађивање људских органа.

Координатора за пресађивање људских органа именује директор здравствене установе, односно центра за пресађивање људских органа.

Координатор за пресађивање људских органа је доктор медицине специјалиста одговарајуће специјалности, са најмање две године радног искуства на пословима из области пресађивања људских органа. Задужен је за координацију поступака узимања људских органа са здравственом установом за даривање људских органа, односно центром за пресађивање људских органа, као и координацију и извештавање Управе за биомедицину. Поред тога, задужен је за стручно оспособљавање и едукацију чланова тима за узимање људских органа и тима за пресађивање људских органа, систем квалитета програма за пресађивање људских органа и учествује у националним и међународним стручним телима и скуповима из своје надлежности.

Тим за узимање људских органа је део стручног тима за пресађивање људских органа овлашћеног центра за пресађивање, а обавља узимање људских органа у сврху пресађивања.

Тим за пресађивање људских органа је стручни тим овлашћеног центра за пресађивање људских органа који обавља пресађивање једне или више врста људских органа.

Уз здравствене раднике, центар за пресађивање људских органа има на располагању доктора медицине специјалисту психијатрије или дипломираног психолога са одговарајућим искуством у евалуацији потенцијалних живих давалаца, породичне интеракције и психолошку подршку тиму за пресађивање људских органа, примаоцима људских органа и пацијентима, као и социјалног радника за спровођење програма социјалне рехабилитације примаоца људских органа.

Центар за пресађивање људских органа има администратора (или главну сестру) за послове из области пресађивања људских органа који је одговоран за административно управљање медицинском документацијом и обезбеђење следљивости људских органа из надлежности.

За делатност пресађивања људских органа код пацијената – деце, чланови тима за пресађивање људских органа имају доказано искуство у пресађивању појединог

људског органа код пацијената – деце, а тим за пресађивање људских органа у свом саставу има и доктора медицине специјалисту педијатрије одговарајуће уже специјалности.

Евиденција лица која не желе да дарују своје органе односно ткива већ је у функцији у Управи за биомедицину. Наведена евиденција није унета у претходно важећи члан 23. Закона о пресађивању људских органа из 2018. године. Унос података у наведену евиденцију врши искључиво овлашћени државни службеник који је запослен у Управи за биомедицину.

Капацитети Управе за биомедицину Министарства здравља довољни су за примену Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, те зато није потребно предузети мере за побољшање истих. Домовима здравља је упућено упутство у складу са којим ће вршити пријем захтева за упис у Регистра лица која не желе да дарују своје органе односно ткива, а када буде донет одговарајући Правилник, Домовима здравља ће бити прослеђени обрасци наведених захтева.

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНИМ КОНСУЛТАЦИЈАМА

С обзиром да се Закон о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа бави решавањем уско стручних правних питања, односно прописивањем решења која адекватно испуњавају смернице дате у Одлуци Уставног суда број IУз-223/2018 („Службени гласник РС“, број 111/2021), у поступку припреме Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, спроведене су консултације искључиво са правним и медицинским стручњацима у оквиру рада одговарајуће Радне групе. Поводом напред изнетог испуњавања смерница, одржано је више састанка Радне групе за израду Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о пресађивању људских органа, у чијем раду су учествовали највећи медицински стручњаци из области трансплантације људских органа у Републици Србији, као и одређени број правних стручњака као представника удружења пацијената и одређени број правних стручњака као представника Министарства здравља. На састанцима поменутих Радних група се аргументовано дискутовало о најбољим могућим правним решењима које је потребно имплементирати у наведени Нацрт, те путем разматрања коментара и предлога сучељавала различита мишљења о проблемима и изазовима у области кадаверичних трансплантација људских органа.

